

Základní pojmy z financí a účetnictví

Konkrétní kroky při založení vlastní živnosti

Ladislav Šiška

Podnikatelský plán

- **Hlavní komunikační nástroj směrem k investorům a stakeholderům obecně**
- **Struktura** (dle Srpová: Podnikatelský plán, 2007, s. 11) :
 - Shrnutí
 - Profesní a osobní údaje o podnikateli
 - Popis podnikatelské příležitosti
 - Majetkoprávní vztahy
 - Technicko-technologická část projektu, materiálové a energetické vstupy
 - Postavení na trhu, konkurence, marketing, způsob prodeje
 - Finanční plán – očekávané zisky, příjmy/výdaje, majetek a jeho financování
 - Předpoklady úspěchu vs. rizika projektu

Výnosy vs. příjmy

Uzavřena kupní smlouva se zákazníkem.

Vystavíme fakturu za prodané zboží (splatnost 30 dnů)

Přijetí platby za prodané zboží na náš bankovní účet

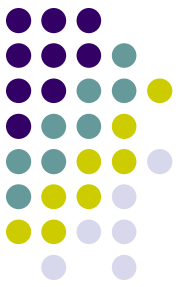
čas

Výnos

tj. přírůstek ekonomického prospěchu, užitku.

Příjem

tj. přírůstek našich peněžních prostředků (=cash inflow)

Náklady vs. výdaje

Nakoupeno zboží za **hotové** peněžní prostředky z pokladny

(tj. užitečné peněžní prostředky se mění v jiný užitečný majetek v podobě zásob zboží)

Prodej zboží dle kupní smlouvy zákazníkovi.

(užitek obsažený ve zboží obětujeme s cílem dosáhnout většího užitku v podobě pohledávky za zákazníkem)

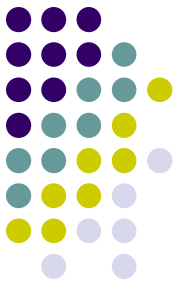
čas

Výdaj

tj. úbytek našich peněžních prostředků (=cash outflow)

Náklad

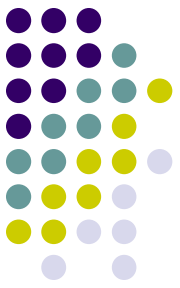
tj. úbytek ekonomického prospěchu, užitku vázaného ve zboží

Náklady vs. výdaje

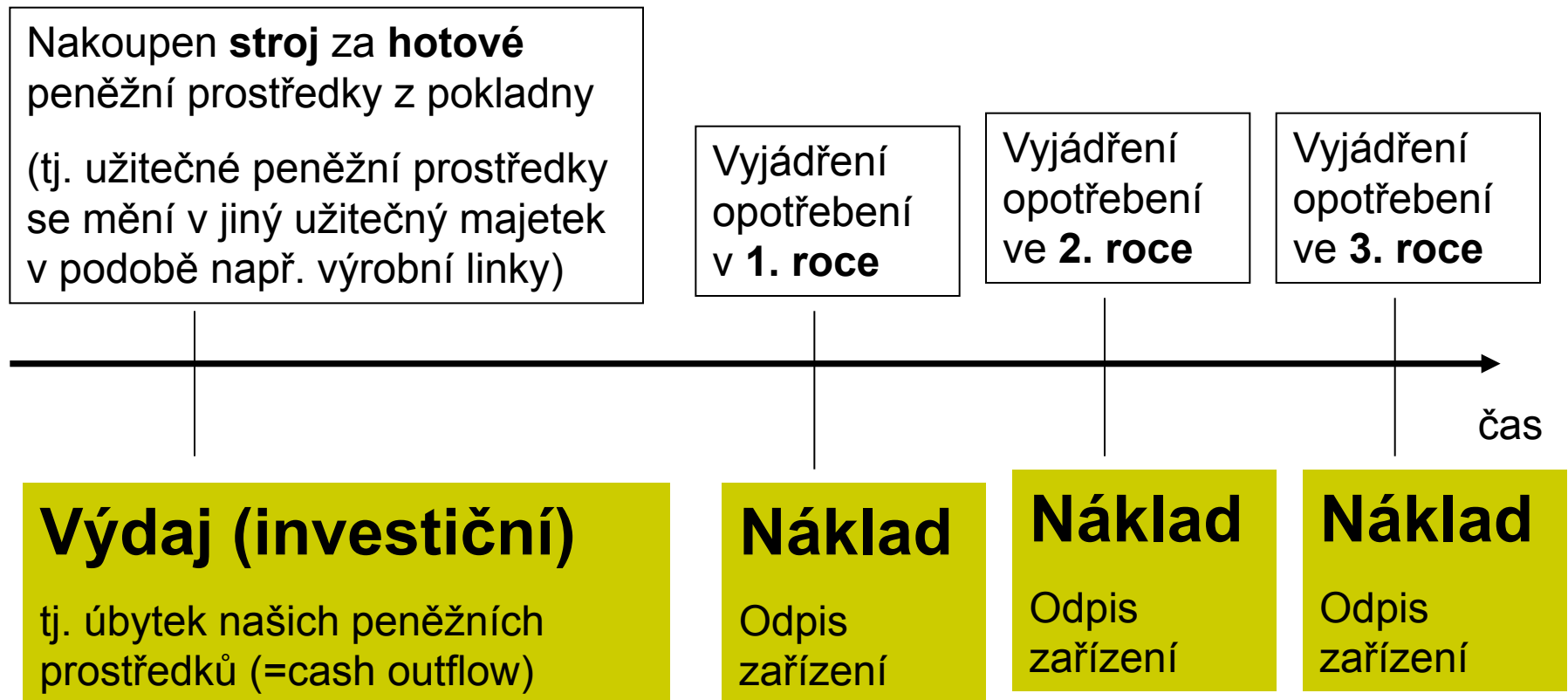

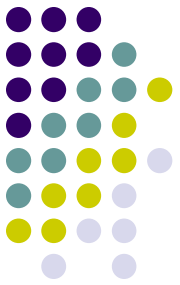
Náklady vs. výdaje v případě dlouhodobého majetku (stroje)

Stroj za 50.000 Kč, tj. jedná se o dlouhodobý majetek, protože

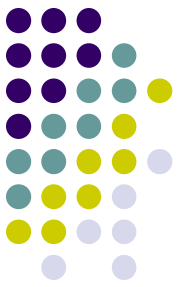
- životnost delší než 1 rok a
- překročena zákonná hranice (přes 40 tis. Kč v případě hmotného majetku)

Shrnutí

- příjmy a výdaje = peněžní toky
 - zobrazení podnikatelské činnosti na **peněžní bázi**
- výnosy a náklady
 - zobrazení podnikatelské činnosti na **tzv. akruální bázi**
 - z anglického „accrual“ = přírůstek (v daném případě užitku, ekonomického prospěchu)
 - **výnosy – náklady = zisk**

Variabilní vs. fixní náklady

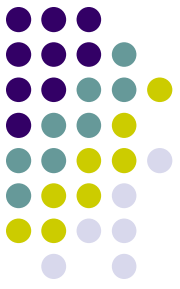
● variabilní

- rostou v závislosti na růstu aktivity
 - k čemu variabilitu posuzujeme?
 - zpravidla celkový výstup (počet vyrobených ks apod.)
 - lze posuzovat např. i vzhledem k výstupu střediska
 - (např. hodiny oprav provedených servisním střediskem Opravy)

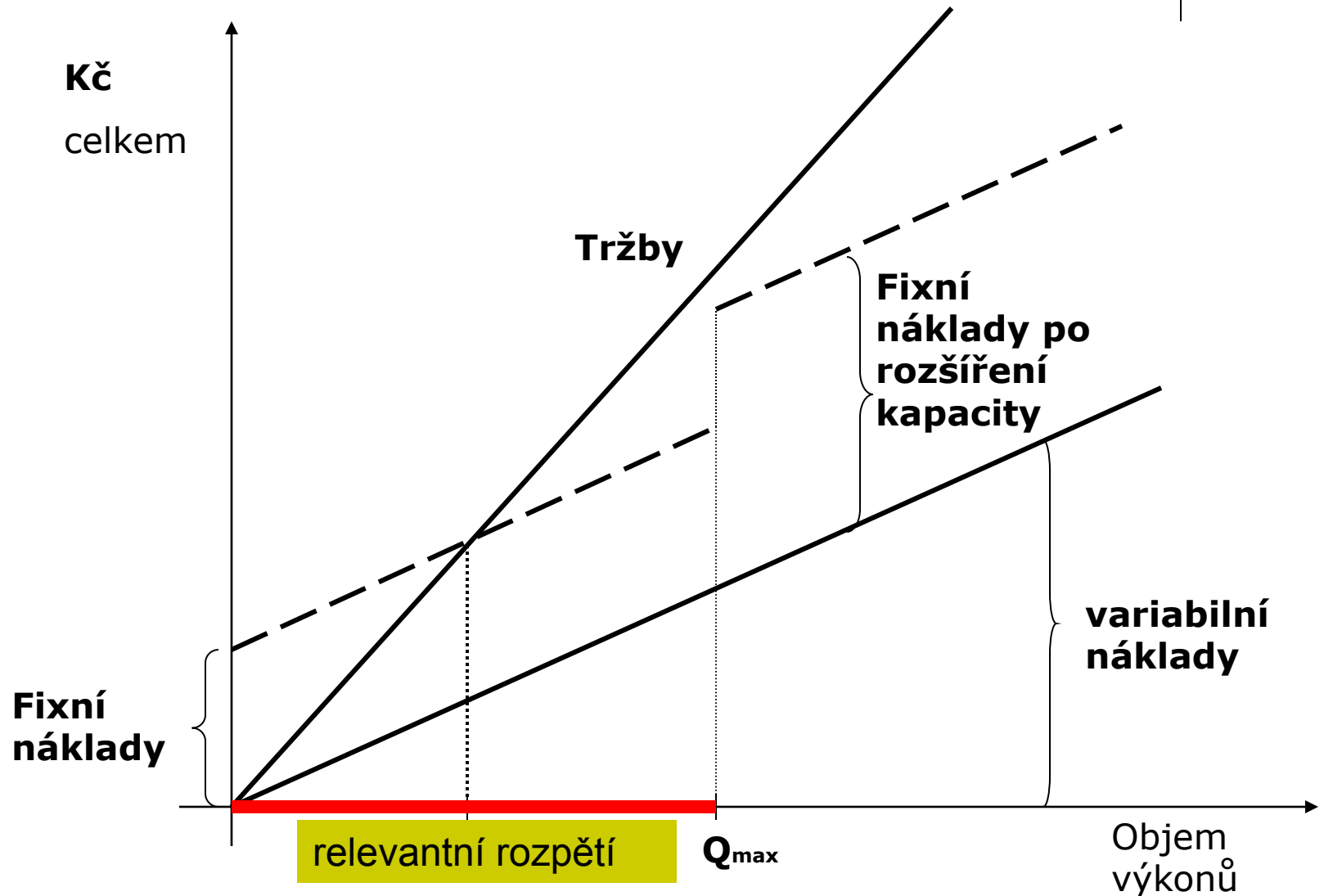
● fixní

- v určitém rozsahu produkce neměnné, pak změna skokem

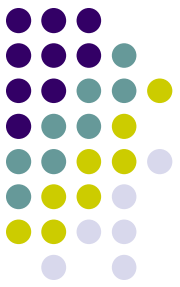
Bod zvratu (Break Even Point)

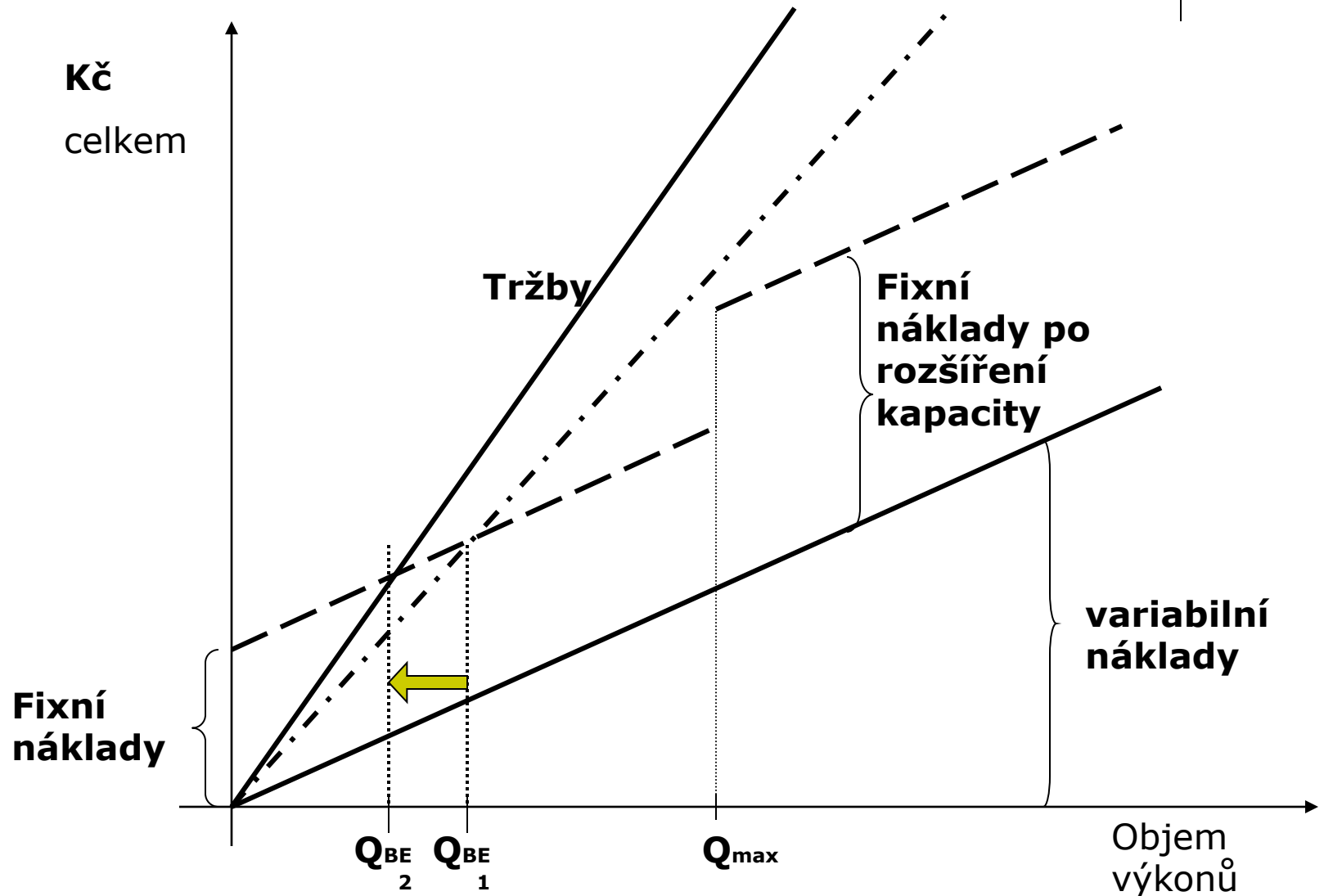
- předpoklad linearity!

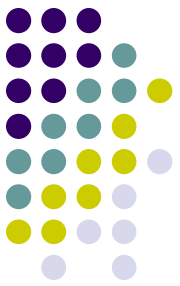
Bod zvratu (Break Even Point)

- Zvýšení prodejní ceny

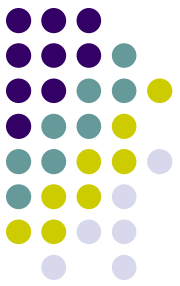

Rozdělení nákladů a výnosů z pohledu podnikatelského záměru

- jednorázové („investiční“) náklady
 - veškeré náklady, které vzniknou se založením podnikání
 - např. vybavení provozovny, náklady na externí služby (projektová dokumentace, inženýring atd.)
- provozní náklady a výnosy
 - veškeré náklady a výnosy, které poplynou po startu podnikání
 - tržby a s nimi související variabilní náklady (tržby za zboží a náklady na jeho pořízení)
 - fixní náklady typu nákladů za nájem, mzdy provozních zaměstnanců, časově dohodnuté dodávky dodavatelů

Rozdělení výdajů a příjmů z pohledu podnikatelského záměru

- jednorázové („investiční“) výdaje
 - prvotní výdaje jsou často vyšší než náklady
 - většina nákladů je současně výdaji
 - navíc investiční výdaje typu pořízení dlouhodobého majetku, strojů, přístrojů – do nákladů vstupují jen odpisy
- provozní výdaje a příjmy
 - příjmy obvykle následují za výdaji!
 - tj. časový nesoulad, kdy jsou již splatné výdaje a ještě nejsou zatím příjmy, je třeba rovněž finančně překlenout!
 - př: platby od odběratelů, platby dodavatelům, zaměstnancům

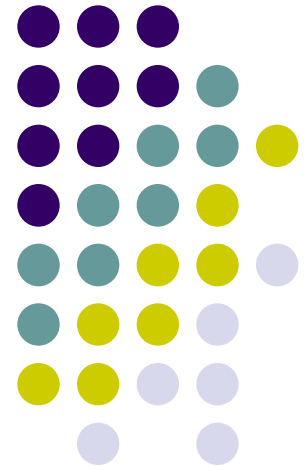
Finanční část podnikatelského záměru

- doporučená struktura
 - ziskovost projektu (rozpočtová výsledovka)
 - jednorázové náklady
 - provozní výnosy, náklady (fixní, variabilní) => zisky
 - rozpočet příjmů a výdajů
 - jednorázové výdaje
 - provozní příjmy, výdaje
 - => potřeba financování**
 - zdroje financování
 - 3F = family-friends-fools
 - dotace, podpora z veřejných rozpočtů (také JIC)
 - banky
 - rizikový kapitál (private equity/venture capital)
 - Czech Private Equity and Venture Capital Association
<http://www.cvca.cz/cs/index.html>
 - výkazy majetku a závazků (rozpočtová rozvaha)

Hlavní finanční výkazy obchodních společností

(=účetní závěrka)

Obchodní společnosti

- kapitálové (a.s., s.r.o.)
- osobní (v.o.s., k.s.)
- ze zákona vedou **účetnictví** (tj. podvojně)
- účetní závěrka = finanční výkazy:
 - rozvaha počáteční a konečná
 - **stavy** majetku a závazků
 - **toky** za období:
 - výsledovka = výkaz zisku a ztráty
 - aktuální princip, tj. toky užitku (ekonomického prospěchu)
 - výkaz peněžních toků
 - peněžní princip

Rozvaha

– stavy k určitému okamžiku!

AKTIVA (majetkové hodnoty)

- Dlouhodobý majetek
 - Pořizovací ceny
 - - Oprávky (kumulace odpisů)
- Pohledávky
- Zásoby
 - Materiál
 - Výrobky, NV, polotovary
 - Zboží
- Finanční majetek
 - Peníze
 - Bankovní účty

PASIVA (zdroje financování)

- Vlastní kapitál
 - Vlastní kapitál
 - Kapitálové fondy
 - Fondy ze zisků
 - Kumulované výsledky min. období
 - Výsledek hospodaření běžného období
- Cizí zdroje
 - Závazky (krátko-, dlouhodobé)
 - Bankovní úvěry

Výsledovka (výkaz zisku a ztrát)

- toky na akruální bázi

+ Tržby za prodej zboží

- Náklady na prodej zboží

+ Tržby za prodej výrobků

- Výrobní spotřeba

- Osobní náklady

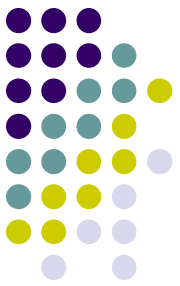
- Odpisy

= **provozní výsledek hospodaření**

+ **Finanční výsledek hospodaření**

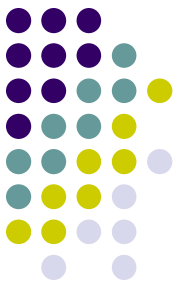
- Daň z příjmů

= **Výsledek hospodaření běžného období**

Výkaz peněžních toků

- toky na peněžní bázi

Počáteční stav peněžních prostředků

- + Příjmy z prodeje zboží, výrobků, služeb
- výdaje za nákup zboží, materiálu, služeb ...

= Provozní peněžní tok

- + Čisté příjmy z prodeje majetku
- Výdaje na nové investice

= Investiční peněžní tok

- + Přijetí úvěru, vklady vlastníků apod.
- Platby úmoru, výplata dividend apod.

= Peněžní tok z financování

Konečný stav pen. prostředků (počáteční stav + všechny peněžní toky)

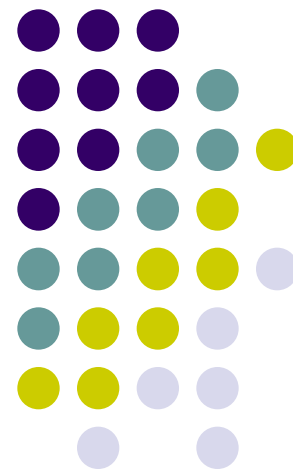
Podnikatel (živnostník)

- nevede účetnictví, ale tzv. **daňovou evidenci** (dle §7b zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)
 - daňové příjmy a výdaje
 - evidence majetku
 - zásob
 - pohledávek
 - finančního majetku
 - dlouhodobého majetku (vč. evidence daňových odpisů)
 - evidence závazků
- ⇒ „účtuje“ pouze na peněžní bázi, nikoliv akruální
- ⇒ nesestavuje povinně výsledovku (výkaz zisků a ztrát)
- ⇒ neúčtuje podvojně

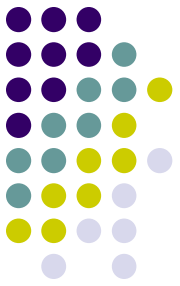
Jak založit vlastní živnost fyzické osoby?

(! živností nejsou daňoví poradci, tlumočníci, soudní exekutoři, makléři ..., ani autorské poplatky, umělecká činnost apod.)

Živnostenský zákon

(zákon 455/1991 Sb., v platném znění)

- živnosti **volné**
 - stačí splnit Všeobecné podmínky provozování živnosti:
 - dosažení věku 18 let,
 - způsobilost k právním úkonům,
 - trestní bezúhonnost
 - výpis z rejstříku trestů nejnáze získáte na CzechPOINT (Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál)
 - na více než 3700 obecních a krajských úřadech, vybraných pracovištích České pošty, zastupitelských úřadech - viz <http://www.czechpoint.cz/web/index.php>
 - 1.000 Kč správní poplatek, oprávnění k provádění osmi desítek živností **ode dne ohlášení**
 - (pozor však na požadavky dalších úřadů jako stavební, požární bezpečnost, hygienická stanice, ...)
- vázané, řemeslné, koncesované - viz právník v květnu (právnícké osoby musí splnit podmínky kladené živn. zákonem ustanovením tzv. odpovědného zástupce)

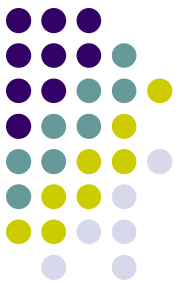
Podnikatel a jeho povinnosti

- získáním živnostenského oprávnění jste se stali podnikateli s min. následujícími povinnostmi vůči úřadům:
 - registrovat se k daním na **finančním úřadě** (silniční daň, DPFO, popř. závislá činnost, DPH)
 - oznámit zahájení podnikání místně příslušné pobočce **Okresní (Městské) správy sociálního zabezpečení**
 - oznámit zahájení podnikání své **zdravotní pojišťovně**
- pomoci by měla: Jednotná kontaktní místa
 - na 15 úřadech
 - mají na jednom místě provést za podnikatele všechna ohlášení a registrace
 - viz <http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/podnikatelske-cinnosti-jkm/1001788/>

Podnikatel a SZP

(sociální a zdravotní pojištění)

- jako živnostníci jsme tzv. osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ)
- koncept
 - hlavní a
 - vedlejší výdělečné činnosti
 - např. hlavním zdrojem příjmů je zaměstnání
 - plátcem pojistného stát (studenti do 26 let, ženy na mateřské dovolené, důchodci, ...)

Podnikatel a pojistné na sociální zabezpečení

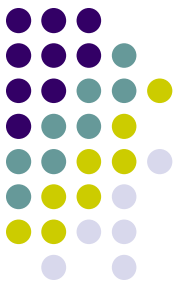

- zdroj: z.č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, www.cssz.cz
- základní principy pro hlavní výdělečnou činnost:
 - pojistné se počítá z vyměřovacího základu, kterým je 50% základu daně (bez odečtu ztráty!) za uplynulý kalendářní rok. Sazba 29,2% bez účasti na nemocenském pojištění.
 - **Definitivní částka pojistného** se určí za uplynulý kalendářní rok v podaném Přehledu příjmů a výdajů (do konce dubna následujícího roku).
 - Během roku **se platí zálohy** na pojistné (do 20. dne měsíce následujícího)!
 - Nejnižší záloha pojistného na důchodové pojištění OSVČ vykonávající hlavní samostatnou výdělečnou činnost v roce 2010 činí 1.731 Kč.

Podnikatel a pojistné na veřejné zdravotní pojištění

- zdroje: z.č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění a z.č. 48/1997 Sb., zákon o veřejném zdravotním pojištění, www.vzp.cz, stránky ostatních zdravotních pojišťoven
- základní principy pro hlavní výdělečnou činnost:
 - princip obdobný sociálnímu zabezpečení
 - Vyměřovací základ 50% rozdílu mezi příjmy a výdaji upravenými citovaným zákonem (neváže na základ daně, ale přesto bývá většinou totožný). Sazba 13,5% z vyměřovacího základu.
 - **Definitivní částka pojistného** se určí za uplynulý kalendářní rok v podaném Přehledu příjmů a výdajů (do konce dubna)
 - Během roku se **platí zálohy na pojistné** (do 8. dne měsíce následujícího)!
 - Nejnižší záloha pojistného na zdravotní pojištění OSVČ vykonávající hlavní samostatnou výdělečnou činnost v roce 2010 činí 1.601 Kč

Podnikatel a daň z příjmů

- zdroj: z.č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.
http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/dc2_dane.html
- základní principy:
 - příjmy z podnikání představují dílčí základ daně podle §7
 - u živnostníka nevedoucího účetnictví **základem daně** rozdíl mezi daňovými příjmy a výdaji
 - vymezení základu daně §23, daň.výdaje §24
 - daňové odpisy dlouhodobého majetku podle odpisových tříd – viz §§ 26-33 zákona a příloha zákona
 - všechny příjmy se dají dohromady, uplatní se nezdánitelné částky, vypočte daň 15% a odečtou slevy na dani.
 - zálohy v prvním roce začínající podnikatel neplatí

Podnikatel a daň z přidané hodnoty

- zdroj: 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.
http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/dc2_dane.html
- základní principy:
 - Plátce musí uplatnit daň na výstupu a může si uplatnit odpočet daně na vstupu = rozdíl je daňová povinnost (příp. nadměrný odpočet, je-li daň na výstupu vyšší).
 - sazby 10% a 20% z ceny bez DPH
 - dobrovolný plátce daně (vyplatí se jen poskytneme-li plnění s nižší sazbou daně, jsme článkem v řetězci plátců DPH)
 - § 6/1: „Osoba povinná k dani, která má sídlo nebo místo podnikání v tuzemsku, je osvobozena od uplatňování daně, pokud její obrat nepřesáhne za částku 1 000 000 Kč za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců“ => **kontrolovat výši příjmů za 12 měsíců!!!**

Zdroje informací

- aktuální znění zákonů na portálu veřejné správy
 - http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/_s.155/699/place
- oficiální portál pro podnikání
 - <http://www.businessinfo.cz/cz/>
- administrativní registr ekonomických subjektů ARES
 - http://wwwinfo.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz
- agentura pro podnikání CzechInvest
 - <http://www.czechinvest.org/?lng=default>
- soukromý portál iPodnikatel pro začínající podnikatele
 - <http://www.ipodnikatel.cz/>
 - přehledně zpracovaný, některé informace zastaralé => ověřit!

Děkuji za pozornost

